Big Data Analytics

เราคงจำกันได้ว่าท่านอธิบดีกรมสรรพากรคนปัจจุบันได้ให้สัมภาษณ์สื่อไว้ว่า **“ในปี 2563 จะใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ในการวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีจากข้อมูล Big Data”** เรื่องของ AI เราเคยเขียนกันไปแล้วว่ามันคืออะไรและเกี่ยวกับวงการบัญชีอย่างไร วันนี้เลยจะมาแนะนำให้รู้จักกับ การวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลจาก Big Data หรือ Big Data Analytics ซึ่งดูจะเป็นคำที่ไม่คุ้นเคยกับนักบัญชีเลย เพราะเรามักอ่านผ่าน ๆ จากแหล่งข่าวต่าง ๆ ว่ากิจการโน้นนี้นั้น จะวางแผนจะใช้ Big Data กับการตลาดและการขาย แต่อันที่จริง Big Data ได้ถูกนำไปใช้ในทุกวงการเรียบร้อยแล้ว สำหรับวงการบัญชี อาจจะเป็นระยะต้น ๆ แต่จะเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ เราจึงควรจะมาทำความรู้จักกันเสียแต่เนิ่น ๆ

Big Data คืออะไร

Big Data คือ ข้อมูลขนาดใหญ่ (Volume) ที่มีและมาจากหลากหลายแหล่งและรูปแบบ เช่น ข้อมูลเป็น ข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอหรืออื่น ๆ (Variety) มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต้องใช้ความรวดเร็วในการประมวลผล ลองนึกถึงในแต่ละวินาที ข้อมูลเฉพาะใน Social Media ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปขนาดไหน (Velocity) และมีความไม่ชัดเจน เพราะยังเป็นข้อมูลดิบจำนวนมากมายอยู่ การจะนำข้อมูล Big Data มาใช้ประโยชน์ได้ จึงต้องนำมาผ่านกระบวนการวิเคราะห์ (Big Data Analytics)

การทำโครงการ Big Data คือ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้ได้มากที่สุด มิใช่เพียงการเก็บข้อมูลเอาไว้เฉย ๆ เท่านั้น การเริ่มทำโครงการที่ดีที่สุด คือ การเริ่มจากการระบุปัญหาเพื่อนำปัญหานั้น ไปเป็นตัวตั้งต้นสำหรับการสร้าง Solution หรือ ทางออกต่อไป แต่หากไม่สามารถระบุปัญหาได้ การทำโครงการทั้ง ๆ ที่ยังไม่เห็นปัญหา อาจจะเป็นการเพิ่มภาระงาน หรืออาจจะเป็นการสร้างปัญหาเพิ่มเติมก็อาจจะเป็นได้ (Cr. www.coraline.co.th)

ในวงการบัญชี ได้มีการนำ Big data Analytics มาใช้งาน ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบภาษี

เราลองนึกภาพแบบง่าย ๆ ว่าถ้าเจ้าหน้าที่สรรพากรสนใจ ว่านาย ก. มีการเสียภาษี ถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเป็นในยุคก่อน อย่างเก่งก็ต้องเอาข้อมูลการยื่นภาษี มาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่นาย ก. ถูกหัก ณ ที่จ่ายไว้

แต่กรณีที่ท่านอธิบดีบอกว่าจะตรวจภาษีด้วย Big Data Analytics นั้นหมายถึง แค่ จนท. ค้นหา ชื่อของ นาย ก. ข้อมูลที่วิเคราะห์จาก Big Data จะดึงข้อมูลของ นาย ก. ที่ปรากฏในทุกแหล่งของประเทศไทย มาให้หมดเลย ว่านาย ก. มีแหล่งรายได้จากที่ใดบ้าง มีทรัพย์สินอะไรบ้าง มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างไร เช่น ในแต่ละปี ไปเที่ยวประเทศต่างประเทศที่ไหนกี่ครั้ง มีรถกี่คัน มีบ้านกี่หลัง เวลาเข้าภัตตาคารแต่ละมื้อเฉลี่ยกี่บาท ฯลฯ แล้วเอาข้อมูลเหล่านี้มาเปรียบเทียบกับการเสียภาษี ว่าเหมาะสมหรือไม่ ครานี้ท่านคงไม่อยากนึกต่อว่ากรณีนิติบุคคลการวิเคราะห์ของ Big Data จะน่าหวาดเสียวกว่านี้ขนาดไหน

ดังนั้น หน่วยงานตรวจจับภาษีในประเทศที่เจริญแล้ว ได้ใช้ประโยชน์จาก Big Data Analytics มาใช้งานในหลาย ๆ ด้าน เช่น ตรวจหาความผิดปกติของผู้เสียภาษี คำนวณประมาณการที่จะจัดเก็บภาษีได้จากพื้นที่ต่าง ๆ ขยายฐานภาษีไปยังแหล่งใหม่ ๆ รวมไปถึงความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเงินได้ของผู้เสียภาษีกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

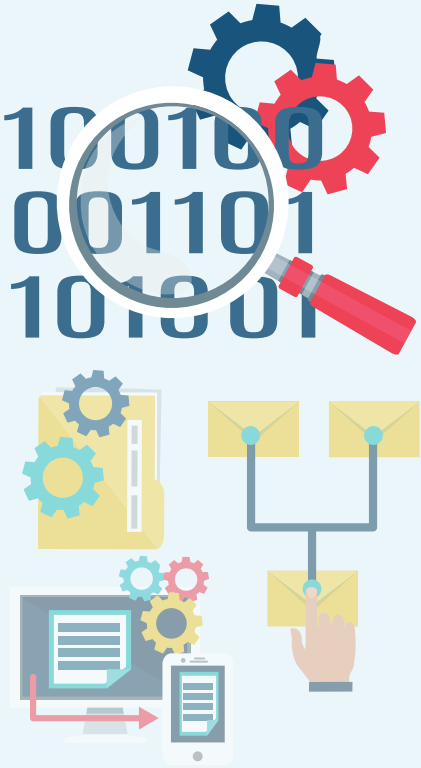

2. บัญชีบริหาร

เนื่องจากกระบวนการของ **Big Data ต้องการบุคคลากรจาก 3 ฝ่าย 1. Data Engineer 2. Data Scientist และ 3. Data Analyst** ดังนั้น ในเชิงบัญชี นักบัญชีสามารถอยู่ในกระบวนการนี้ด้วยการเป็น Data Analyst โดยการใช้ Big Data Analytics ในเชิงบัญชีบริหาร สำนักงานบัญชีหรือนักบัญชีภายในไม่เพียงแต่จะสามารถช่วยวิเคราะห์ในเชิงลึก แต่ยังสามารถ รวบรวมข้อมูลในวงกว้างจากอุตสาหกรรมเดียวกันเพื่อนำมาเป็น Benchmark วางแผนเชิงกลยุทธ์ได้อีกด้วย

3. การสอบบัญชี

ในวงการสอบบัญชีนั้น ระดับ Big 4 ได้มีการนำมาใช้แล้ว ว่ากันว่าด้วยความสามารถของ Big Data Analytics จะเปลี่ยนโฉมการสอบบัญชี จากวิธี Sampling Audit เป็น 100% Audit และจะสามารถช่วยวิเคราะห์เจาะลึกถึงปัญหาและความเสี่ยงด้านต่างของลูกค้าแต่ละรายโดยไม่ต้องง้อผู้เชี่ยวชาญ

4. สำนักงานบัญชี

ในอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากงานพื้นฐานเดิม ๆ ของสำนักงานบัญชีจะถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ และต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นที่ปรึกษา และบริการหนึ่งที่มาแรงของสำนักงานบัญชีในต่างประเทศคือ Data Analytics แต่จะต้องเสริมทัพด้วยการว่าจ้าง Data Engineer และ Data Sciencetist ในการรวบรวม วางระบบการวิเคราะห์และประเมินผลการวิเคราะห์ เพื่อให้นักบัญชีสามารถนำผลของมันมาใช้ในการวางแผน วางกลยุทธ์ธุรกิจต่อไป

อย่างไรก็ตาม การจะใช้ประโยชน์จาก Big Data Analytics นั้น ต้องมีเงินลงทุนมหาศาล ขณะนี้จึงนิยมใช้ในองค์กรขนาดใหญ่เท่านั้น สำหรับองค์กรขนาดย่อมคงต้องรอให้เทคโนโลยีมีราคาถูกลงก่อน จึงจะได้จับต้องกัน อย่างไรก็ตาม รู้ไว้ใช่ว่า เผื่อใครพูดถึง Big Data เราจะได้ร่วมวงเสวนาได้ว่าในวิชาชีพเราก็มีใช้เหมือนกัน
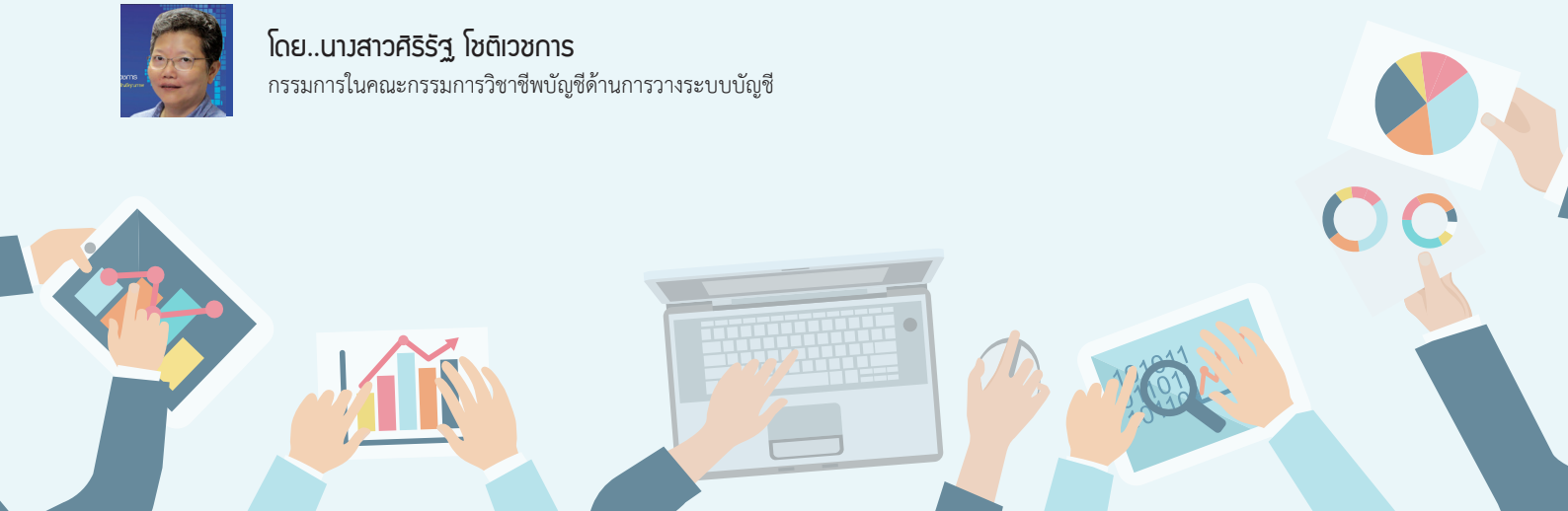
โดย..นางสาวศิริรัฐ โชติเวชการ
กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี